ANATOL EREMIA

Institutul de Filologie
(Chişinău

AREALUL ONOMASTIC SÂNGEREI. NUMELE DE FAMILIE: ORIGINEA, STRUCTURA DERIVAȚIONALĂ, SEMNIFICAȚIA (II)

Abstract

This article presents the second alphabetical sequence (D - N) of the anthroponymical repertoire published starting with no. 3-4 (261-262) of the scientific review *Philologia* in 2012. The author has kept in this case the same way of lexicographic presentation of onimic material. In this sequence there are to remember some new explanations given to some surnames with controversial etymology. In the process of etymological and structural-derivational analysis of names there were used additional research sources: studies, etymological dictionaries, historical documents of attestation, etc.

Keywords: antroponym, anthroponymy, diminutive formation onimic, hypocoristic, derivational model, name, onomastics, first name, surname, toponym, toponymy.

Articolul reprezintă cea de a doua secvență alfabetică (D – N) a repertoriului antroponimic publicat cu începere din nr. 3-4 (261-262) al revistei *Philologia* din 2012. S-a păstrat şi în cazul dat acelaşi mod de prezentare lexicografică a materialului onimic. Sunt de reținut în această secvență explicațiile noi date unor nume de familie cu etimologie controversată. În procesul analizei etimologice şi structural-derivaționale a numelor au fost utilizate surse suplimentare de cercetare: studii de specialitate, dicționare etimologice, documente istorice de atestare etc.

Damian, var. *Dămian* (Sângereii Noi – aici şi în continuare localitatea unde a fost înregistrat antroponimul), prenume la origine (*Damian*), preluat de la greci (*Damianós* < vb. *damáo* „a domestici, a îmblânzi") şi răspândit la popoarele europene prin calendarul creştin, în antroponimia noastră fiind cunoscut din sec. al XVI-lea. Să se compare: *Damian*, slugă domnească (1518), *Damian*, vistier (1597-1603), *Damian Cârstovici*, diac (1580-1598), *Ion Damian*, fratele lui Trifan (1572). **Dan**, var. *Danie, Danii* (Copăceni, Sângerei), hipocoristic la origine: *Dan (Danie, Danu)* < *Danie* < gr. *Danielis* < ebr. *Danihel* „dat, dăruit de Dumnezeu". Explicat şi prin *Dan*, hipocoristic al lui *Bogdan*, precum şi printr-o creație proprie de la vb. rom. *a da*, onimicul având sensul „dat, dăruit". Pe teren românesc a dat naştere la o numeroasă serie de nume (prenume şi nume de familie): *Danca, Dancea, Dancu, Danciu, Dănăilă, Dănălache, Dănica, Dăniță, Dănuță, Dănoiu* ş.a. Este frecvent menționat în documentele vechi: *Dan*, ceaşnic (1414-1432), *Dan*, postelnic (1414-1418), *Dan*, vameş (1428), *Danie*, martor (1614), *Daniil*, călugăr (1624), *Danu*, boier (1453), *Danul*, slugă domnească (1490), *Danul* din Tătaraşi (1604), *Danul*, strămoş lui Andonie (1623) ş.a. **Dandara** (Copăceni), explicat în mod diferit: 1. din bg. *Dandara* < reg. *dandara* (*dandana* < tc. *tantana*) „gălăgie,

BDD-A6845 © 2012 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)

zgomot"; 2. din rom. reg. *Dandana, dandara* (< bg. *dandara*). Oricum, indiferent de originea primară, avem de a face cu un nume de familie provenit dintr-o poreclă, desemnând inițial o persoană gălăgioasă, zgomotoasă, rebelă. Nu dispune de mențiuni documentare vechi. **Darie** (Chișcăreni, Sângerei), reproduce prenumele *Darie*, preluat din calendarul creştin, având forma de origine greacă *Darios*, dedusă din persană, în care *darayavahuš* semnifica „cel care posedă bunuri", „cel care menține binele". La romani a pătruns cu forma *Darius*, la noi este cunoscut din sec. al XVII-lea: *Darie*, diac (1616), *Darie*, comis (1657), *Darie Donici* (1709), *Darie*, zet Stoian din Râşcani (1735). **David** (Pepeni), prenume la origine, explicat prin ebr. *Dáwidh* „iubit", devenit nume creştin şi răspândit prin biserica creştină la toate popoarele europene. A fost considerat drept supranume al unui împărat israilean, *Dawidum* având sensul de „conducător". Este unul dintre cele mai vechi prenume creştineşti, în antroponimia noastră semnalat documentar din sec. al XV-lea. Să se compare: *David*, stolnic (1444, 1448), *David*, călugăr (1554), *David*, aprod (1610, 1617), *David Davideanul* (1560, 1597), *Toader David*, fiul lui David (1546). Derivate: *Davida, Davideanu, Davidescu, Davidică, Davidoiu.* **Dănuță** (Cubolta), prenume diminutival la origine: *Dănuță* < *Dan* + suf. *-uță.* De la *Dan* sunt formate şi alte antroponime (prenume şi nume de familie): *Dănică, Dăniță, Dănăilă, Dănălache* (vezi şi *Dan*). Atestări documentare: *Dănuță* din Micodani (1433), *Ion Dănuță* (1774), *Andrei Dănuță* (1792), *Dănuță*, bătrân din Cobusca (1806).

Dărăban, var. *Daraban* (Bălăşeşti, Bilicenii Noi, Bilicenii Vechi, Pepeni), provine de la termenul militar *dărăban* „soldat în corpul de gardă al domnitorului" (< ung. *darabant* < germ. *Trabant* „pedestru"). Dărăbanii, cunoscuți şi cu numele de *dorobanți*, alcătuiau al doilea corp principal al armatei țărilor româneşti, alături de călăraşi. Spre deosebire de călăraşi, dărăbanii erau oşteni pedeştri. Ei slujeau țării, fiind plătiți cu leafă şi scutiți de anumite dări. Oastea lui Mihai Viteazul, în 1599, consta şi din 6 210 dorobanți. În Moldova, ostaşii dărăbani sunt amintiți documentar din a doua jumătate a sec. al XVI-lea. **Dânga**, var. *Dinga* (Mărineşti), explicat prin bg. *Dango (Dingo),* un hipocoristic onimic (comp. bg. *Dangov, Dangovski, Dingov, Dingovski*). Atestări documentare: *Dinga, Dânga*, diac (1575), *Dinga, Dânga*, postelnic (1580-1624), *Dinga*, vornic (1565, 1570), *Grigoraş Dânga* (1784), *Dumitrache Dânga*, răzeş (1805), *Toader Dânga* (1805). Să se compare şi denumirea satului *Dângeni* din țin. Soroca, atestat în 1529. **Decuseară**, var. *Decusară* (Bilicenii Vechi, Sângereii Noi), poreclă la origine: *Decuseară* < *decuseară* (*de* + *cu* + *seară*), onimicul referindu-se la perioada de timp când în viața posesorului a avut loc un eveniment, o întâmplare (s-a născut seara, are obiceiul de a se culca devreme sau de a începe să lucreze de abia la început de seară, după ce toată ziua s-a odihnit etc.). **Deleu** (Ciuciueni, Copăceni), nume cu formă adaptată în limba română, dedus din bg. *Deljo* (fem. *Delea*), hipocoristic al prenumelui slav *Nedelea* (< *неделя* „duminică"). Derivate: *Delea, Deleanu, Delescu.* Atestări documentare: *Seliştea lui Delea* (1443), *Delea*, soțul Nastei (1471), *Delea, Deleu*, aprod (1617-1625), *Deleul* din Mereşti (1617), *Toader Deleul* (1618). **Deliu** (Cubolta), formație onimică de la vechiul cuvânt românesc *deli (deliu)*, de origine turcă (*deli* „soldat din călărimea uşoară turcă"), având la noi în diferite perioade istorice sensuri diferite: „soldat din corpul de călăreți (înființat de Mihai Viteazul)", „soldat din garda domnească", „(om) voinic, viteaz, îndrăzneț". Ulterior a devenit element component al unor nume de familie, arătând apartenența socială a posesorului: *Delion* < *Deli Ion* „Ion deliu", *Deligheorghe* < *Deli Gheorghe* „Gheorghe deliu", *Delivasile* < *Deli Vasile* „Vasile deliu". Compară şi *Delibaş, Delibaşă* (< tc. *deli başī* „căpitan

BDD-A6845 © 2012 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)

de delii"). Atestări documentare: *Apostol Deli Gheorghe* (1602, 1619), *Deliul* din Măcicăuți (1618), *Gheorghe Deliu* (1774), *Trohin Deliu (1774)*. **Dodiță** (Bilicenii Noi, Bilicenii Vechi, Chişcăreni), derivat cu suf. dim. *-iță* de la *Dodu* (pentru etimologie vezi şi *Dodu*). Atestări documentare: *Ştefan Dodiță* (1750), *Ilieş Dodiță* (1774). **Dodon** (Dumbrăvița), are aceeaşi explicație ca şi *Dodu*, dedus convențional din bg. *Dodo* sau din rom. reg. *dodă* (vezi *Dodu*). Este atestat în documentele din sec. XVII-XIX: *Toader Dodon* din Mălăieşti (1662), *Andrei Dodon*, răzeş (1762), *Toader Dodonul* (1774), *Manole Dodon*, răzeş (1805), *Grigore Dodonu*, răzeş (1814). **Dodu** (Heciul Nou, Prepelița), explicat în mod diferit: 1. din bg. *Dodo* (fem. *Doda*); comp. num. fam. bg. *Dodev, Dodiu, Dodov;* 2. din rom. reg. *dodă* „soră mai mare", „mătuşă", „femeie în vârstă". Pe teren propriu a dezvoltat o bogată serie de derivate: *Dodon, Dodea, Dodei, Dodescu, Dodică, Dodiță, Dodulescu.* Unele dintre acestea au atestări frecvente în documentele vechi: *Dodon*, fiul lui Gavril Mirca (1621-1622), *Dodea*, sora lui Cozma (1522), *Coste Dodul* (1550), *Dodie*, răzeş din Ghermăneşti (1686), *Ilieş Dodiță, Vasile Dodu* (1772-1774). **Dohotaru** (Țipleşti), supranume la origine: *Dohotaru* < *dohotar* „persoana care fabrică sau vinde dohot"; *dohot* „păcură de uns osiile la car, căruță". Să se compare şi apel.: *dohotniță* „vas în care se păstrează dohotul". Ca nume de ocupație *dohotar* e frecvent atestat în recensămintele vechi. **Donciu** (Flămânzeni), var. masc. a lui *Doncea*, acesta derivat cu suf. *-cea* de la *Don (Dona)*, un hipocoristic al lui *Andonie*, echivalent al lui *Antonie*, cunoscut la romani ca nume gentilic cu forma *Antonius*, preluat de greci şi apropiat de apel. gr. *ánthos* „floare", semnificație datorită căreia a devenit nume creştin, răspândit apoi prin slavona bisericească la toate popoarele slave, de unde a pătruns şi la români. De la acelaşi *Don (Dona)* s-au format num. pers.: *Donea, Donică, Donici, Donigă, Doniță, Donțu, Donuță.* Un *Doncea (Donciu)* grămătic e pomenit frecvent în documentele din anii 1433-1448.

Donos (Prepelița), reproduce prenumele *Donosie*, sub o formă modificată, acesta identificat cu *Dionisie*, care este explicat prin gr. *Dionysos*, ultimul fiind considerat un nume compus din *Dios* şi un cuvânt tracic cu radical indoeuropean *-nys*, însemnând la origine „fiul lui Dumnezeu". Pe de altă parte, este dedus de unii specialişti de la numele zeului antichității greceşti *Diónysos* „zeul vinului", la romani acest zeu fiind cunoscut cu numele *Bacchus*. Atestări documentare: *Donosie*, fiul lui Iftodie (1619), *Donosie*, nepotul lui Gherasim din Bogzeşti (1646), *Luchian Donosi* (1822), *Vasile Donosi* (1822). **Donțu** (Bilicenii Vechi, Heciul Nou, Sângereii Noi), formație onimică de la prenumele *Don (Dona)*, acesta fiind un hipocoristic al lui *Andonie* (lat. *Antonie*), în greceşte fiind apropiat de *ánthos* „floare", devenit nume creştin. Derivate: *Donțea, Donțanu, Donțescu.* Atestări documentare: *Donțu*, şelar (1774), *Vasile Donțu* (1774).

Drăgan (Bălăşeşti, Chişcăreni, Heciul Nou, Iezărenii Vechi, Sângereii Noi, Slăveanca), explicat prin sl. *Dragan,* dar şi prin *Drag (Dragu)*, cu suf. *-an*, identificat şi el cu sl. *Drag* (comp. bg. *Draga, Drago*), dar care, în anumite cazuri, poate fi considerat o formație proprie pe baza adj. *drag* „iubit", „scump". Pe terenul limbii noastre *Drăgan* a dat naştere unei bogate serii de nume proprii personale: *Dragana, Draganici, Drăgănescu, Drăgănici, Drăgănilă, Drăgăniță, Dragănoi(u), Drăgănuş, Drăgănuță.* Este deosebit de frecvent atestat în documentele vechi: *Dragan*, slugă domnească (1430), *Dragan*, jude (1448), *Drăgan*, slugă domnească (1489), *Drăgan*, diac (1576), *Drăgan*, stolnic (1611),

BDD-A6845 © 2012 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)

Drăgan Tăutu, pârcălab de Hotin (1599-1623), *Drăgan*, vistiernicel (1619), *Dragan Malai* (1621). **Drăguțanu**, var. *Drăguțan* (Chișcăreni), derivat cu suf. *-anu* de la *Drăguț*, acesta fiind format cu suf. *-uț* de la *Drag (Dragu)*. Un *Toader Drăguțanu*, unchiul Maruşcăi, e menționat în 1529. Mai frecvent e atestat etimonul său *Drăguț: Drăguțul*, fratele lui Drăgan (1580), *Drăguțul*, slugă domnească (1589), *Drăguțul*, vornic (1618), *Drăguțul Bogdan*, staroste de Putna (1607-1617).

Druță (Bălășești, Chișcăreni), reprezintă la origine prenumele *Druță*, formă trunchiată a lui *Alexăndruță*, acesta fiind un diminutiv al lui *Alexandru*, de la care provine o serie întreagă de alte nume de persoane, datorită fenomenului trunchierii: *Lixandru, Lixăndrucă, Lixăndruță, Lisandru, Sanrdi, Sandru, Sandu, Sănducă, Sănduță* ş.a. În documentele vechi este menționat cu formele: *Druțea*, slugă domnească (1554), *Druțea*, nemeş din Şendreni (1588), *Druțiul*, hotnog (1603), *Ionaşco Druțul* (1598, 1600, 1607). **Duca** (Biruința, Sângerei), nume de origine greacă: *Ducas* < *doúka* „conducător”, „duce” (> lat. *dux, -cis* „duce”). S-a răspândit ca prenume sub influența tradiției istorice bizantine legată de numele împăratului *Constantin X Ducas*, precum şi de numele martirului creştin din Metilene *Sf. Mucenic Duca*, sărbătorit în biserica răsăriteană la 24 aprilie. Stă la baza formațiilor onimice: *Duce, Ducea, Ducescu, Ducan, Duculescu, Ducuță.* În Transilvania e menționat în documente începând din sec. XIII-XIV, iar în Moldova din sec. XV-XVI. Apare frecvent atestat în sec. XVII-XVIII: *Duca*, mare uşar (1619-1624), *Duca*, mare stolnic (1621-1625), *Georghe Duca Voievod* (1665), *Constantin Duca Voievod* (1694), *Ion Duca*, vornic (1753), *Ionița şi Lare Duca*, răzeşi (1807). **Dulgheru** (Iezărenii Vechi), supranume la origine: *Dulgheru* < *dulgher* „meseriaş care execută construcții (sau elemente de construcții) din lemn; lemnar”. Termenul e frecvent menționat în documentele vechi, referindu-se la ocupația unor locuitori.

Enache (Ciuciuieni, Drăgăneşti, Heciul Nou), derivat cu suf. *-ache* de la *Ene (Enea)*, acesta explicat prin *Ian*, hipocoristic recent al lui *Ion (Ioan)*. Este menționat în documente începând din sec. al XVI-lea: *Enache (Ianachi)*, postelnic (1594-1624), *Enachi Simion*, grecul (1593), *Enache Goian*, negustor (1623), *Enache*, vel pitar (1639), *Enache*, pârcălab de Orhei (1782). **Eftode** (Drăgăneşti), reproduce prenumele *Eftode (Eftodie)*, acesta dedus din *Meftode*, o variantă a lui *Metodie*, preluat din antroponimiconul grecesc (*Methódios* < subst. gr. *méthodos* „metodă, cercetare”) şi răspândit la alte popoare prin calendarul creştin. Circulă şi cu formele *Evtodie, Evtode, Iftode.* Atestări documentare: *Iftodie*, vecin (1608), *Iftodie*, martor la darea unui pământ (1619), *Iftodie*, sin Stăviloaie (1709), *Iftodi*, vornic de Slobozia (1761). **Erhan** (Sângerei), nume de origine turcică, preluat de la pecenegi şi cumani sau de la tătarii nogaici, explicat prin *er hán* „marele han” < *er* „viteaz”, „măreț, suprem” + *han* „principe”. Hanii turanici erau suverani ai unor *hanate* (regiuni tătaro-mongole), ai unor triburi şi hoarde, comandanți de oşti tătăreşti. Este frecvent atestat în documentele moldoveneşti, în special în cele referitoare la țin. Lăpuşna şi Orhei: *Erhan* din Drăsliceni (1709), *Constantin Erhan* (1756), *Ion, Toader şi mulți alții din neamul Erhăneştilor* din părțile Galbenei (1803). **Ene** (Bălășești, Slăveanca), la origine prenume (*Ene*), explicat prin *Ián*, un hipocoristic recent al lui *Ion (Ioan)*, nume teoforic care îl continuă pe ebr. *Yehohanan* „Iahve a avut milă”. A servit ca bază de formare a numelor de persoane: *Enache, Enea, Encea, Enciu, Enescu, Enică, Eniță, Enuță, Enuțoi(u)*. Atestări documentare: *Ene (Iane) Călugărul* (1572-1594), *Enea* (1585), *Enea*, pârcălab de Roman (1620).

BDD-A6845 © 2012 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)

Fală (Bursuceni, Chişcăreni, Prepeliţa), nume considerat poreclă la origine: *Fală* < subst. *fală* „mândrie”, „îngâmfare”, „trufie”. Nu dispune de vechi atestări documentare. **Fântânaru** (Prepeliţa), supranume la origine, arătând ocupaţia posesorului: *Fântânaru* < *fântânar* „persoana care face fântâni” (< *fântână* + suf. *-ar*). Recensămintele vechi atestă frecvent această ocupaţie a locuitorilor. **Fârnache**, var. *Fârnachi* (Pepeni), derivat cu suf. *-ache* de la un presupus *Fârnea*, acesta poreclă la origine: *Fârnea* < vb. *a fârnâi* „a vorbi pe nas”, „a fonfăi”. Nu dispune de atestări documentare vechi. **Fetescu** (Chişcăreni, Copăceni), derivat cu suf. *-escu* de la *Feta (Fetea)*, acesta explicat prin bg. *Feta*, hipocoristic al lui *Elizaveta*, dar şi prin rom. *Feta (Fetea)*, provenit de la apel. *fată*, onimicul având sensurile primare „copil de fată”, „copilul fetei”. Derivate: *Feteanu, Fetina, Fetion, Fetuţă.* Atestări documentare: *Fetea*, fiica lui Hărman (1516), *Feta*, stăpână în Brudureşti (1592), *Fete*, slugă domnească (1495), *Fete Brătulescu* (1465), *Fetea Gotcă*, pârcălab (1469-1484), *Fetea Negru*, boier (1440-1444), *Fetion*, vătav (1559). **Floreac** (Cubolta), derivat cu suf. *-ac/-eac* de la *Florea*, acesta dedus din apel. rom. *floare*, dar corelat şi cu lat. *Florus* şi *Flora* (zeiţa florilor), precum şi cu gr. *Floros*, acestea având un radical italic *flo-*, reprezentat în latină de *flos, floris* „floare”. Etimonul *Florea* a dat naştere pe teren românesc numelor de familie: *Florean, Florescu, Floricǎ, Floriţă, Florei, Florache.* Atestări documentare: *Florea*, tatăl lui Ion (1467), *Florea*, slugă domnească (1495), *Florea*, pitărel (1597), *Florea*, ceaşnic (1606, 1609), *Florea*, hânsar (1620, 1621), *Floriţă*, medelnicer (1614, 1618), *Toma Florescu*, diac (1554). **Foca** (Chişcăreni, Iezărenii Vechi), nume personal la origine (*Foca* < gr. *Foca* < *foca* < lat. *focus* „foc”, „lumină”), preluat din antroponimia bizantină, unde se răspândise prin tradiţie istorică datorită împăratului *Foca* şi, mai cu seamă, sub influenţa unor sfinţi martiri: 1. *Sf. Mucenic Foca*, făcătorul de minuni, celebrat la 22 septembrie; 2. *Sf. Mucenic Foca* din timpul domniei împăratului roman Traian, sărbătorit în biserica orientală la 23 iulie; 3. *Sf. Mucenic Foca*, supranumit Grădinarul, din Sinopa, cinstit în biserica orientală la 21 decembrie şi în cea apuseană la 5 martie. Derivate onimice: *Focan, Focaş, Focea, Focşa, Focşanu, Foculescu.* Atestări documentare: *Foca*, preot în Târgul Siret (1592, 1610), *Foca*, egumen (1711), *Foca*, călugăr (1763). În mitologia noastră populară *Foca* este ocrotitorul de foc, purtătorul de lumină.

Focşa (Chişcăreni, Drăgăneşti), derivat onimic cu suf. *-şa* de la *Foca*, acesta de origine bizantină (vezi *Foca*). Derivate: *Focşanu, Foşenescu.* Atestări documentare: *Focşa*, slugă domnească (1586), *Focşa*, fiul lui Petriceico (1602), *Focşa*, fiul Cătălinei (1610), *Focşa*, preot din Cotnari (1612), *Toader Focşa* (1622). **Focşanu**, var. *Focşan* (Dumbrăviţa), derivat cu suf. *-an(u)* de la *Focşa*, acesta, la rândul său, fiind un derivat cu suf. *-şa* de la *Foca* (< gr. *Foca:* vezi *Foca, Focşa*). Derivate: *Focşenescu, Focşenoiu.* **Fodor**, var. *Fădor* (Copăceni, Sângerei), preluat din antroponimia slavă orientală (comp. rus., ucr. *Fiodor, Fodor*, echivalente ale lui *Teodor, Toader*). Atestări documentare: *Fădor*, slugă domnească (1521), *Fădor*, vătăman (1598), *Fădor Răspop* (1603), *Fodor*, slugă domnească (1604), *Fodor*, nepot Marinei (1624). **Fornea** (Chişcăreni, Heciul Nou), nume comparat cu: 1. gr. *Fornis* (*fornos* „cuptor”); 2. tc. *furungi* „brutar”. Se pare că avem de a face, mai degrabă, cu o poreclă: *Fornea*, derivat regresiv de la vb. *a fornăi* „a sforăi”, „a fonfăni”, *fornea* însemnând „cel care sforăie”, „cel care fonfăneşte”. **Fotescu** (Bilicenii Vechi, Prepeliţa, Sângereii Noi), derivat pe teren propriu cu suf. *-escu* de la *Fotea*, acesta

BDD-A6845 © 2012 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)

considerat de origine bulgară (*Foti, Fotjo, Fotea*) sau greacă (*Photínos. Photeinós*). Numele greceşti sunt explicate prin subst. *phos, photos* „lumină", dar şi prin adj. *photeinos* „luminos, strălucitor". Devenite nume creştine, acestea s-au răspândit la popoarele europene, inclusiv la bulgari şi la noi, direct sau prin intermediu slav. *Fotea* a dat naştere în antroponimia noastră variantelor şi derivatelor: *Fotache, Fotescu, Fotea, Fotia, Fotin, Fotina, Fotinică.* Documentele vechi atestă numele: *Foti* (1589), *Foti*, ginerele lui Gliga puşcaş, martor în Hotin (1619), *Fote* din Sămăşcani, ţin. Orhei (1724), *Fotache*, martor în Ciocâlteni, ţin. Orhei (1796). **Frumosu** (Pepeni), supranume la origine, referindu-se la aspectul fizic plăcut al celui desemnat, format de la adj. *frumos* „care place", „plăcut", „bine apreciat moral, estetic". Derivate: *Frumusache, Frumuşanu, Frumuşelu.* Atestări documentare: *Frumuşelul*, selişte unde a fost Frumuşelul (1452), *Frumuşelul*, jude (1546), *Vasile Frumuşanu* (1610). **Frumusache** (Ţipleşti), derivat cu suf. *-ache* de la *Frumosu*, interpretat şi ca variantă deformată a lui *Furmuzache* (< gr. *Frumuzakis*). Vezi şi *Frumosu*, de la care sunt formate numele de persoane *Frumuşanu* şi *Frumuşelu.*

Gafton (Biruinţa), din pren. *Gafton*, hipocaristic al lui *Agaton*, explicat din gr. *agathós* „bun", „preţios". În antroponimia românească nume. pers. masc. *Agaton* e cunoscut din 1407, iar num. fem. *Agata* din 1440. A pătruns la noi prin calendarul ortodox greco-slav. Din aceeaşi familie fac parte: *Agafia, Gafia, Gafiţă, Gaftiţa. Sfântul Mucenic Agaton* e sărbătorit în biserica creştină la 22 august. **Gaidău** (Rădoaia), poate fi explicat prin bg. *Gaidov*, dacă nu cumva reprezintă un nume deformat, adaptat în limba rusă, cu h > g, precum e *Haidău*, la baza căruia sta apel. *haidău* (< ung. *hajtó*) „paznic la vite" şi „ om tânăr şi voinic, dar nu tocmai bun de muncă", onimicul fiind în acest caz o poreclă la origine. **Ganea**, var. *Gane* (Bobletici, Chişcăreni, Flămânzeni), explicat etimologic în mod diferit: 1. bg. *Gane;* 2. hipocoristic al lui *Gheorgan*, derivat al lui *Gheorghe*, rezultat prin afereza lui *Gheor-*. De la *Ganea* au fost formate numele de familie: *Gancea, Ganciu, Gănescu.* Atestări documentare: *Ganea*, căpitan (1470), *Ganea*, fiul Sofroniei (1601, 1604), *Ion Ganea*, stolnic (1617), *Gane*, slugă domnească (1554), *Ionaşco Ganea*, vistiernicel (1597). **Găleanu** (Bilicenii Vechi, Iezărenii Noi, Rădoaia), derivat cu suf. *-anu/-eanu* de la *Gal(u)*, acesta de origine greacă, prescurtare de la *Galaction* (comp. subst. gr. *gála, gálaktos* „lapte", de unde gr. *galaxias* „de lapte" > fr., rom. *galaxie* „grupare uriaşă de stele", galaxia fiind denumită la noi *Calea Lactee* şi *Calea Laptelui*. Derivat de la *Gal(u)* este şi *Gălescu.* În documente este menţionat: *Gal*, selişteа lui Gal în ţin. Tigheci (1441), *Galul*, poiana lui Galul (1585). **Gârbea** (Chişcăreni, Dumbrăviţa), interpretat ca poreclă la origine: 1. din reg. *gârb* „cocoaşă", „gheb", cu suf. *-ea,* sau 2. din reg. *gârbă* „povară", „greutate", cu suf. *-ea* (comp. expresia *a sta gârbă* „a stărui supărător", „a sta ca o povară în spate", „a bate capul cuiva"). Vezi şi *Gârbu.* **Gârbu** (Chişcăreni, Flămânzeni, Iezărenii Vechi, Sângerei), poreclă la origine: *Gârbu* < *gârb* „cocoaşă", „gheb", onimicul referindu-se la o persoană cocoşată, cu gheb în spate. Din aceeaşi familie fac parte şi antroponimele: *Gârban, Gârbea, Gârbescu, Gârbovu.* Documentele vechi atestă numele: *Gârban* (1606), *Andreica Gârbăscu*, stăpân în Gârbeşti (1578-1585), *Maxim Gârbea*, pârgar din Roman (1580-1588), *Manoil Gârbovu*, boier de divan (1440-1450). **Gherasim** (Drăgăneşti), identic cu prenumele *Gherasim*, explicat prin gr. *Gherásimos* „respectabil, onorabil", care a pătruns în latină cu forma *Gherasimus*, apoi şi în limbile slave, în sârbo-croată *Gherasim* fiind cunoscut din sec. al XIII-lea, iar în ucraineană

BDD-A6845 © 2012 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)

din sec. al XIV-lea. La noi a fost înregistrat şi cu formele *Gherasân, Gherasin, Gherasă.* Este frecvent atestat în documentele vechi: *Gherasim* , slugă domnească (1517), *Gherasim*, călugăr (1529), *Gherasim* din Şendreni (1574), *Gherasim Roşca* (1624), *Gherasea*, fiul lui Tâmpa vătav (1601). **Gherman** (Bilicenii Noi, Bursuceni, Chişcăreni, Drăgăneşti), reproduce prenumele *Gherman*, preluat din latină (*Germanus* < *germanus* „frate (şi soră) bun, drept", figurat „veritabil", „autentic") şi răspândit ca nume creştin la toate popoarele din estul şi vestul Europei, la noi fiind cunoscut din sec. al XV-lea. Atestări documentare: *Gherman*, vătăman (1422), *Gherman*, fântâna lui Gherman, în ţin. Lăpuşna (1429), *Gherman*, pârcălab de Cetatea Albă (1481-1485), *Gherman*, vătav din Ghermăneşti (1588), *Gherman*, postelnic (1606), *Gherman*, ieromonah (1614), *Gherman*, răzeş din Pojoreni, ţin. Lăpuşna (1655). **Ghervas**, var. *Ghervasă* (Pepeni, Sângerei), reprezintă prenumele *Ghervasie*, rar întâlnit astăzi, având şi o etimologie nesigură, versiunea cea mai probabilă fiind gr. *Gervasios*, care, după unii specialişti, ar trebui apropiat de vb. *gerúo* „a celebra", iar după alţii, de adj. *gerousios* „caracteristic vârstnicilor", „respect", „onoare". A fost răspândit prin biserica creştină la popoarele din estul şi vestul Europei, la noi fiind cunoscut din sec. al XV-lea. Apare şi ca prenume feminin. Atestări documentare: *Ghervasie*, preot (1433), *Ghervasie*, monah, sihastru la mănăstirea Râşca (1598), *Ghervasie*, egumen al mănăstirii Galata (1604-1605), *Ghervasie*, aprod din Iaşi (1615), *Ghervase*, hotarnic în Ciuciuleni, ţin. Lăpuşna (1616), *Ghervasia*, fiica Agafiei (1597, 1602), *Ghervasia*, fiica Dumşei (1601).

Gobjilă (Dumbrăviţa, Flămânzeni, Mărineşti), pare să fie o poreclă la origine, formată cu suf. augmentativ *-ilă* de la vb. *a gobji* (*a găbji, a gâbji*) „a înhăţa", „a apuca", „a pune mâna", „a prinde pe cineva". Să se compare şi alte formaţii de acest fel: *Buşilă, Fugilă, Mândrilă, Sucilă.* În documente apare menţionat şi cu forma *Hobjila* (sec. XVIII-XIX). **Golea** (Sângerei), poate fi explicat: 1. prin bg. *Gole*, variantă a lui *Golo*, acesta hipocoristic al lui *Dragol* sau *Negol*; 2. prin adj. rom. *gol*, cu suf. *-ea.* Derivate: *Goleanu, Golescu, Golia.* **Goleanu** (Chişcăreni), derivat cu suf. *-anu/-eanu* de la *Golea*, explicat prin bg. *Gole* (*Golo*), dar şi prin adj. rom. *gol.* Din *Golea* a fost format numele de familie *Golescu*, cu suf. *-escu*. **Goraş** (Bilicenii Vechi, Prepelița, Sângerei), derivat cu suf. *-aş* de la *Gore (Gorea)* sau hipocoristic al lui *Grigoraş.* Face parte din familia onimică a lui *Grigore,* nume calendaristic de origine greacă (vezi *Gorea*). Nu dispune de atestări documentare foarte vechi. **Gorea**, var.*Gore, Gorie* (Bălăşeşti, Chişcăreni, Cubolta, Flămânzeni, Sângerei), la origine hipocoristic al lui *Grigore* , creat prin afereza primei silabe (*Gri*). *Grigore* este de origine greacă (*Grigórios* „treaz", „activ", „rapid", „iute"), fiind atestat şi în latină (*Grigorius, Glegorius*), răspândit apoi prin biserica creştină la popoarele din estul şi vestul Europei, la noi fiind cunoscut din sec. al XV-lea. Pe terenul limbii române a dezvoltat o bogată serie de forme şi variante derivative: *Grigoran, Grigorescu, Grigoraşcu, Grigorcea, Grigoriță, Grigoruță, Gligoran, Gligoraş, Gligoruță. Gorea*, cu variantele *Gore, Gorie* şi derivatul *Gorcea*, apare frecvent menţionat în documentele vechi: *Gorcea*, slugă domnească (1576), *Gorcea*, fiul lui Isac Udrea (1599), *Gorcea*, păhărnicel (1604, 1620), *Gorie*, boier (1659), *Gorie*, şetrar (1662), *Andrei Gore* (1776), *Gorea*, răzeş (1774). **Grăjdieru** (Chişcăreni, Copăceni, Sângerei), supranume la origine, referindu-se la ocupaţia posesorului: *Grăjdieru* < *grajdier* „îngrijitor sau paznic la grajd" (< *grajd* + suf. *-ier*). Documentele vechi atestă un derivat înrudit etimologic

BDD-A6845 © 2012 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)

cu numele discutat – *Grâjdean (Grăjdianu): Grăjdean*, martor (1587), *Grăjdean*, diac (1601), *Apostol Grăjdianu* (1640). **Grigoreac** (Bursuceni, Chişcăreni), derivat cu suf. *-ac/-eac* de la *Grigore*, unul dintre cele mai răspândite prenume în antroponimia noastră. Face parte din aceeaşi familie onimică cu: *Grigor, Grigorescu, Grigoriu, Grigoran, Grigoraş, Grigoraşcu, Grigorcea, Grigoriță, Grigoruță, Grigoroiu, Grigoroaie.* Nu dispune de atestări documentare foarte vechi. **Grițcu** , var. *Hriţcu* (Drăgăneşti, Sângerei), identificat cu ucr. *Гриць*ко, hipocoristic al lui *Гриzорij* , având forma adaptată pe terenul limbii române. Un *Hriţco* diac scrie un act domnesc din 1597. **Grumeza** (Drăgăneşti), supranume sau poreclă la origine, având la bază apel. *grumaz* „gât", prin extensiune „cerbice", „ceafă". De la o variantă *Grumaz* este format numele de familie *Grumăzescu*, iar de la *Grumeza* derivatele *Grumezeanu* şi *Grumezescu.* Atestări documentare: *Ion Grumaz (Grumază)*, vornic al Țării de Sus (1574), *Grumază*, staroste de Cernăuți (1520), *Grumazea*, vel armaş (1657). **Guțanu** (Cubolta, Pepeni, Slobozia-Măgura), derivat cu suf. *-anu* de la *Guțu*, acesta fiind la origine un hipocoristic al lui Gheorghe (sau al lui Grigore). Vezi şi *Guțu*. **Guțu** (Cubolta, Heciul Nou, Pepeni, Sângerei, Sângereii Noi), hipocoristic dedus din mai multe prenume: *Gheorguțu (Gheorguță), Grigoruțu (Grigoruță), Negruțu (Negruță).* Pe terenul limbii noastre a servit ca bază de formare a numelor de familie: *Guțan(u), Guțescu, Guțuleanu, Guțuleac, Guțulescu.* Pentru *Guțu(l)* dispunem de atestări documentare vechi: *Guțul*, fratele lui Guga (1573), *Guțul*, vătăman (1586), *Guțul* din Vârtop (1608), *Sandu Guțul* din Rădeni, ţin. Orhei (1759). **Guțuleac** (Sângerei, Slobozia-Măgura), derivat cu suf. *-ac* de la *Guțu(l)*, acesta fiind la origine un hipocoristic al lui *Gheorghe (Gheorguță)* sau al lui *Grigore (Grigoruță)* etc. Vezi şi *Guțu*.

Hadârcă (Bilicenii Vechi, Ciuciuieni, Copăceni, Sângerei, Sângereii Noi), poate fi pus în legătură cu apel. reg. *hadârcă* „bâta ciobanului" şi *hădarcă* „hădărag", „component de lemn al năvodului", fig. „bărbat înalt şi puternic" (comp. ucr. reg. *гайдарка* „bâtă", „hădărag"). **Hanganu** (Drăgăneşti, Dumbrăviţa, Sângereii Noi), derivat cu suf. *-anu* de la toponim. *Hangu* , sat în jud. Neamţ, pe teritoriul căruia se află *Mănăstirea Hangu*, ctitorie a domnului Miron Barnovschi (sec. XVII). Antroponimul *Hanganu* indică originea locală a unui locuitor. Nu se exclude şi o altă etimologie a numelui de familie: derivat cu suf. *-anu* de la antrop. *Hangu*, acesta provenit din apel. *hang* „instrument (sau parte de instrument) muzical care serveşte pentru a ține acompaniamentul". **Harabagiu** (Drăgăneşti, Sângerei), supranume la origine: *Harabagiu* < apel. reg. *harabagiu* (< tc. *arabaci*) „meşterul care face harabale", „căruţaş"; *haraba* (< tc. *arba, araba*) „căruță mare, cu loitre, folosită pentru a căra grânele şi fânul de pe câmp". În recensămintele vechi locuitorii unor sate sunt desemnați onimic cu acest termen. **Harea** (Bilicenii Vechi, Bursuceni), hipocoristic al prenumelui *Haralampie*, explicat prin gr. *Haralampios*, acesta dedus din subst. gr. *hará* „bucurie, încântare" şi radicalul *lamp-* al vb. *lámpo* „a lumina", „a străluci". A devenit prenume creştin şi a fost răspândit la popoarele slave de sud (sec. XIV) şi cele de răsărit (sec. XV), la noi fiind cunoscut din sec. al XVII-lea. Atestări documentare: *Hare* din Verejeni (1637), *Elie Harea* din Bravicea (1719), *Hare* din Suruceni (1732), *Simion Hare* (1729), *Toma Harea* (1774). **Harghel** (Bălăşeşti, Copăceni), variantă modificată prin afereză şi metateză a lui *Arhanghel,* prenume la origine, astăzi ieşit din uz, explicat din gr. *Arhángelos,* preluat cu forma *Arhangelus* şi răspândit la unele popoare prin limbile de cult greacă

BDD-A6845 © 2012 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)

şi latină. Sensul actual al termenului ecleziastic *arhanghel* este „căpetenie a îngerilor”. Atestări documentare: *Dumitraşco Harghel* (1709), *Grigoraş Harghel* (1724), *Mihai Harghel*, răzeş din Ignăţei (1786). **Hasnăş**, var. *Hasnaş, Hăsnaş* (Chişcăreni, Sângereii Noi), derivat cu suf. *-aş/-ăş* de la un presupus antroponim *Hasnă*, dedus din apel. *hasnă (haznă)* „tezaur”, „local unde se păstrează un tezaur”, *Hăsnaş* însemnând la origine „administrator al unui tezaur”. Atestări documentare: *Hasnăş*, sat unde a fost Hasnăş (1459), *Hasnăş*, tatăl lui Toader Hasnaş (1491), *Condrea Hasnăş* (1605), *Vasile Hasnăş* (1624-1625). **Hâncu** (Bilicenii Noi, Drăgăneşti), nume de origine slavă, din bg. *Гънко (Ганко)*, hipocoristic al lui *Драган* sau *Георган*. Derivate: *Hâncea, Hânceanu, Hâncotă.* Atestări documentare: *Hanco*, preot (1464), *Hanco (Hâncul)*, ceaşnic (1473), *Hanco Goläi* (1546), *Mihalcea Hâncu* (1677), *Grigoraş Hâncu*, postelnic (1723), *Miron Hâncu*, căpitan (1723), *Samuil Hâncul* (1806). **Hârjău** (Bobletici), probabil un derivat augmentativ cu suf.

-ău de la *Hârjă(e)*, explicat prin apel. *hârj, hârjă (hâj* < pol. *huž*, ucr. *хижа)* „bordei, colibă”, „casă mică şi sărăcăcioasă”. Un *Bodea Hirje*, boier, stăpân în Balomireşti, este menţionat documentar în 1442. Să se compare însă şi bg. *Ghirjo, Ghirdjo*, diminutiv al lui *Ghiro*, acesta hipocoristic al lui *Arghir.* **Herghelegiu** (Bobletici, Ciuciuieni), supranume la origine: *Herghelegiu* < apel. *herghelegiu* (< tc. *hergeleci*) „îngrijitor sau paznic la o herghelie”; *herghelie* (tc. *hergele*) „cârd (grup) mare de cai”, „crescătorie de cai”. Recensământul din 1774 atestă frecvent numele acestei ocupaţii. **Herţa**, var. *Herţea* (Bilicenii Noi, Flămânzeni), poate fi considerat un nume abreviat de origine ungară (*Herczeg*) sau germană (*Herzog*). Atestări documentare: *Herţea*, tatăl lui Filip şi Nichifor (1488), *Herţea*, slugă domnească (1596), *Daniel, protopop Herţeg* (1516), *Simion Herţeg* (1621), *Toader Herţul* (1610), *Gulcioaie*, fata *Herţii* (1699). **Holban** (Bilicenii Noi, Chişcăreni, Cubolta, Slăveanca), derivat cu suf. *-an* de la antrop. *Hoalbă* sau *Holbea*, porecle de la vb. *a holba* „a deschide ochii tare (de spaimă, de mirare, de curiozitate)”. Documentele istorice şi recensămintele vechi atestă frecvent acest nume de familie: *Cârste Holban* (1774), *Andrieş Holban* (1788), *Dămian Holban* (1803), *Ştefan Holban* (1815).

Iamandi (Bălăşeşti), nume preluat din bulgară (*Iamandi*) sau direct din greacă (*Iamantis*), aici antroponimul fiind considerat o abreviere a lui *Diamantis*, explicat prin „diamant”. Denumiri de pietre preţioase reprezintă la origine şi prenumele: *Margareta* (lat. *margarita* „perlă”), *Smaralda, Smaranda* (gr. *smáragdos* „strălucire”), *Perla* (it. *perla*, fr. *perle* „piatră preţioasă de culoare argintie”). Derivate: *Iamandache (Imandachi), Iamandescu.* Atestări documentare: *Iamandi*, serdar de Orhei (1617), *Iamandi*, pârcălab de Hotin (1620), *Ştefan Iamandi*, biv pitar (1757), *Iamandi*, biv vel medelnicer (1757), *Iamandi*, cămăraş din Fuzăuca, ţin. Orhei (1790), *Toader Iamandi*, paharnic (1792). **Ichim** (Bobletici), nume cu formă populară corespunzător prenumelui *Echim*, echivalentul lui *Ioachim*, acesta continuând numele biblic de origine ebraică *Iehojakim*, care ar semnifica „Iahve a ridicat, a înălţat”. Atestări documentare: *Ichim*, fratele lui Stan (1503), *Ichim*, fratele lui Toader (1533), *Ichim* din Turbăneşti (1617), *Ichim*, stăpân al unei părţi de moşie din ţin. Orhei (1786). **Ifrim** (Dumbrăviţa, Flămânzeni), este o variantă populară a prenumelui *Efrem*, acesta de origine ebraică, dedus din vb. *phareh* „a fructifica”, „a avea rod”, „a rodi”. A pătruns în onomastica creştină, de unde s-a răspândit

BDD-A6845 © 2012 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)

prin intermediu greco-slav la mai multe popoare europene. Atestări documentare: *Iflim*, fiul lui Petriman (1560), *Ifrim* vistiernic (1621), *Ifrim*, fratele lui Ionaşco (1624), *Ifrim Iurcu* (1808). **Ilaşcu** (Bălăşeşti), formaţie cu suf. *-aşcu* de la *Ile (Ilea)*, hipocoristic al lui *Ilie*. Un *Ilaşcu* mazil din Năpădeni, ţin. Orhei, e menţionat în 1779. Etimonul *Ilea* apare frecvent atestat documentar încă din sec. al XV-lea: *Ilea*, vistier (1455-1456), *Ilea Stravici*, diac (1468-1474), *Ilea Huru*, comis (1471-1507), *Ilea*, slugă domnească (1490). **Ionescu** (Drăgăneşti, Flămânzeni, Slobozia-Măgura), derivat cu suf. *-escu* de la prenumele *Ion (Ioan)*, unul dintre cele mai răspândite nume de botez în antroponimia românească. Este şi unul dintre cele mai vechi nume la români, atestat documentar încă din sec. al XIV-lea. Deosebit de numeroase sunt derivatele şi hipocoristicele formate de la acest nume. Menţionăm aici doar câteva formaţii care pornesc de la varianta de bază *Ion: Ionaş, Ionache, Ionaşcu, Ioncu, Ioncea, Ionciu, Ionel, Ioneţ, Ionică, Ionilă, Ioniţă, Ionuş, Ionuţ, Ionuţă.* Derivatul *Ionescu* îşi face apariţia în documente începând din sec. al XIX-lea. **Iordan** (Dumbrăviţa), reproduce prenumele *Iordan*, dedus din gr. *Iordanes*, acesta preluat din ebraică, aici având semnificaţia „două râuri”, „râu cu două izvoare”, răspândit în religia creştină datorită tradiţiei legate de râul sacru Iordan, în care a fost botezat Iisus. În antroponimia românească a dezvoltat o bogată serie de nume şi forme onimice: *Iordana, Iordănoiu, Iordănoaie, Iordache, Iordăchel, Iordăchiţă, Iordăchioaie, Iordănească, Iordănescu, Iordăchescu.* Dintre numele menţionate o mai mare frecvenţă de atestare documentară se bucură derivatul în *-ache: Iordache*, aprod (1617-1618), *Iordache*, diac (1617-1623), *Iordachi*, pârcălab (1617), *Iordache cel Bătrân*, vistier (1608), *Iordachi Cantacuzino*, vornic, vistier (1742, 1750). **Iorga** (Chişcăreni, Sângerei), explicat prin gr. *Iorgos*, variantă a lui *Geórgios*, dar şi prin rom. *Iorga*, hipocoristic al lui *Iordache*, etimoanele onimice având la bază subst. gr. *georgós* „agricultor, ţăran”. Să se compare şi bg. *Iorgo.* Derivate şi forme româneşti de la *Iorga: Iorgu, Iorgovan, Iorgulescu, Iorguţă.* Atestări documentare: *Iorgu*, martor la vânzarea unei părţi de moşie (1597), *Iorga* (*Gheorghe*) din Buneşti (1597), *Iorga*, postelnic (1617), *Iorga*, vistiernic (1643). **Isac** (Rădoaia, Sângerei), nume biblic de origine ebraică: *Isaak (Yshaq)* „omul care are legământ cu Dumnezeu”. A fost preluat şi răspândit la popoarele europene întru pomenirea unor martiri creştini. Derivate: *Isaghe, Isăchiscu, Isăceanu, Isăcescu, Isăchioaie.* Este frecvent atestat în documentele vechi: *poiana lui Isac*, la Umor (1491), *Isac*, vistiernic (1491-1508), *Isac*, fiul lui Stăvilă (1527), *Isac*, pârcălab de Hotin (1546), *Isac*, diac (1610), *Isac Bilava* (1657), *Isac*, diacul din Dişcova, ţin. Orhei (1618), *Isac*, om bătrân din târgul Lăpuşna (1768). **Isofi** (Cubolta), reproduce prenumele *Iosif*, având o formă modificată prin metateza *os > so.* Etimologic *Iosif* este explicat prin ebr. *Yosef* „Dumnezeu a dat, a adăugat” şi apropiat de vb. *yasof* „a adăuga”. Devenit nume creştin, a fost răspândit prin intermediar greco-slav la popoarele din estul şi vestul Europei, la noi fiind cunoscut din sec. al XV-lea, având formele *Iosif* şi *Iosip: Iosif*, mitropolit al Moldovei (1407, 1408), *Iosif*, fiul lui Crăciun din Belceşti (1414), *Iosif*, schitul lui Iosif (1535), *Iosif*, diac (1597), *Iosip*, din Mirceşti (1605), *Iosip Veveriţă* (1580). Arealul Sângerei dispune şi de un toponim *Iosupu (Isopu).* **Istrate** (Rădoaia), reproduce într-o formă modificată prenumele *Eustratie*, preluat din onomastica grecească, aici *Eustrátios (Eustrátos)* fiind considerat un compus din *eú* „bun” şi *stratos* „soldat”, „armată”, având semnificaţia „soldat apărător al lui Iisus”. Forme şi derivate onimice: *Istrat, Istratie, Istrati, Istrăteanu, Istrătescu, Strate, Strati, Stratu, Strătan, Strătilă, Strătiţă, Stratuţă.* Atestări documentare:

BDD-A6845 © 2012 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)

Istratie, călugăr (1597), *Istrate*, fratele lui Toader (1606), *Istratie*, preot domnesc în târgul Orheiu (1646), *Istrate* şi rudele sale din ţin. Soroca (1652), *Istratie Mânzatul* din Ineşti, ţin. Orhei (1670), *Istrate*, vornic de Boşcana (1792). **Iurcu** (Prepeliţa, Sângereii Noi), la origine o formaţie pe terenul limbilor slave: *Iurii* + suf. *-co;* comp. bg. *Юрко*, pol. *Jurko*, ucr. *Юрко* (diminutiv al lui *Юрій*). Atestări de nume în documentele basarabene: *Sandu Iurcu*, răzeş din Bravicea (1719), *Eftimie Iurcu*, schimonah (1807), neamul iurculeştilor – Grigoraş, Ifrim, Antohi şi Ioniţă *Iurcu*, ctitori ai Mănăstirii Ţigăneşti din ţin. Orhei (1808). **Ivancea** (Slobozia-Chişcăreni), derivat cu suf. *-cea* de la antrop. *Ivan*, răspândit în unele regiuni istorice ca nume de familie sau preluat din antroponimia bulgară, aici având formaţii onimice ca *Ivance, Ivancio, Ivancev, Ivanciov, Ivanciovscki.* Documentele vechi atestă frecvent numele *Ivan* şi *Ivanco*, începând din sec. XIV-XV, şi mai rar *Ivancea*, cu începere din sec. al XVI-lea. Un sat Ivancea din ţin. Orhei e menţionat în 1638. **Izvoreanu** (Bobletici), derivat cu suf. *-eanu* de la top. *Izvor*, probabil un nume de sat, antroponimul arătând originea locală a posesorului. Modelul derivativ în *-anu/-eanu*, cu bază toponimică de formare, este destul de productiv în antroponimia noastră: *Brăileanu, Cojuşneanu, Durleşteanu, Lozovanu, Măgureanu, Prahoveanu, Soroceanu.*

Jacotă (Pepeni, Sângereii Noi), explicat în dicţionarele onomastice prin apel. *jac* „jaf, pradă", cu suf. *-otă.* Nu se exclude însă şi o altă etimologie: derivat cu suf. *-otă* de la un antrop. *Jacu (Jăcu, Jecu);* comp. bg. *Jaco, Jeco*, considerate forme hipocoristice ale unor prenume. Documentele vechi atestă antroponimul *Jac:* satul lui *Jac* pe Siret (1448), sat unde a fost *Jac Ivanciu* (1528), *Jac*, fiul lui Cămărici (1606), *Onea Jac*, fiul Anuşcăi (1588). **Jalbă** (Bilicenii Vechi, Heciul Nou), supranume sau poreclă la origine: *Jalbă* < apel. *jalbă* „plângere, reclamaţie". Documentele atestă şi forma *jalobă: Nicolae Jalobă*, din Cotiujeni, ţin. Orhei (1724), *Gheorghe Jalobă*, din Fuzăuca, ţin. Orhei (1790). **Jigău** (Bălăşeşti, Pepeni), derivat cu sufixul augmentativ *-ău* de la num. pers. *Jiga*, la origine hipocoristic unguresc de la *Zsigmond (Sigismund).* Derivate: *Jiglea, Jigleanu, Jiglescu.* Nu dispune de atestări documentare vechi. **Jiglea** (Copăceni), poate fi un derivat cu suf. *-lea* de la num. pers. *Jiga*, hipocoristic unguresc al lui *Zsigmond (Sigismund).* Să se compare şi alte formaţii în *-lea*: *Bârlea, Burlea, Giuglea, Miclea, Triflea.* De regulă, formantul *-lea* se adaugă la teme scurte, alcătuite dintr-o singură silabă. **Jitariuc** (Drăgăneşti), derivat cu sufixul ucrainean *-uk/-iuk* de la apel. reg. *jitar* (< ucr. *житар*) „paznic la poarta ţarinei", „paznic de câmp". Vezi şi *Jitaru.* **Jitaru**, var. *Jitari* (Cubolta), formaţie onimică de la apel. reg. *jitar* (< ucr. *житар*) „paznic la poarta ţarinei", „paznic de câmp", supranume la origine. Derivate: *Jităreл, Jitariuc.* **Josan** (Bilicenii Noi, Sângereii Noi), derivat cu suf. *-an* de la antrop. *Josu*, acesta supranume sau poreclă la origine, referindu-se la un bărbat de statură mică, joasă, în opoziţie cu *Lungu* „bărbat înalt". Nu dispune de atestări documentare prea vechi.

Lavric (Chişcăreni, Sângereii Noi), derivat cu suf. *-ic* de la *Lavru*, cognomen latin *Laurus* < *laurus* „laur", existent şi în antroponimia slavă (bg. *Lavur*, rus. *Lavr*, pol. *Lawra*). Forme şi derivate din aceeaşi familie onimică: *Laur, Laurian, Laurescu, Laurenţiu.* În documentele vechi este menţionat frecvent cu forma *Laur:* (sat) unde trăieşte *Laur* (1443), *Laur*, tatăl lui Cozma (1592), *Laur*, tatăl lui Ion (1600), *Laur* (1623). **Lazu** (Chişcăreni, Dumbrăviţa), explicat fie prin bg. *Lazo*, fie prin gr. *Lazos*, fără a exclude o formaţie din Lazăr, prin reducere fonetică în final. Variante: *Lazo, Laze.* Este menţionat în documentele din sec. XVI-XVII. **Leonte** (Slobozia-Măgura), prenume la origine,

BDD-A6845 © 2012 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)

nume personal augural: gr. *Leontios*, formă diminutivală a subst. *leon, leontos* „leu”; lat. *Leontius*, derivat al subst. *leo, leonis* „leu”. În credința vechilor popoare, în mitologia greacă şi credința creştină leul, regele animalelor, simboliza puterea supremă. Forme şi derivate onimice: *Leontaru, Leonti, Leontie, Leontin, Leontina.* Atestări documentare: *satul lui Leonti*, pe Prut (1446), *(sat) unde a fost Leonte* (1529), *Leontar*, tatăl lui Dositei (sec. XVII), *Leont*, fost vameş (1552), *Tudor Leontin* (1558), *Leunti*, răzeş din Vădeni, ţin. Orhei (1807). **Leordă** (Bursuceni), are la bază termenul botanic *leordă* (variantă a lui *leurdă*) „plantă erbacee din familia liliaceelor, cu miros de usturoi”. Derivate: *Leurdeanu, Leurdeasă, Leurdiş.* Atestări documentare: antrop. *Leurdă* (1665), *fântâna lui Leurdiş* (1456-1462), top. *Leorda*, sat în jud. Botoşani (sec. XVII), *Leurdeşti*, sat în ţin. Covurlui (sec. XVI), *Leordoaia*, sate în rn. Călăraşi şi Ungheni (R.M., sec. XIX). **Leşanu** (Iezărenii Noi), derivat cu suf. *-anu* de la un precedent *Leşu*, acesta de origine bulgară (*Leşo*, hipocoristic al lui *Aleko*) sau de la un top. *Leşu* (atestat în Ardeal). Nu se exclude nici proveniența etnonimică a numelui de persoană: *Leşanu* < antrop. *Leşu* < etnon. *leş*, variantă a lui *leah* (pl. *leşi*) „polonez”. Compară toponimele: *Drumul Leşilor*, ţin. Tigheci, *Drumul Leşului*, ţin. Lăpuşna (1780). **Loghin** (Bălăşeşti), reproduce prenumele *Loghin*, preluat din calendarul creştin greco-slav, în antroponimia grecească *Loginos* a pătruns din latină, unde *Longinus*, derivat de la adj. *longus*, avea semnificația „cel care este lung; lungul”. Derivate: *Loghinescu, Lovinescu. Loghin* este frecvent atestat în documentele vechi: *Loghin*, slugă domnească (1572), *Loghin*, stolnicel (1591), *Loghin* din Mirceşti (1624), *Loghin*, biv pârcălab (1677), *Loghin*, preot în Orhei (1689), *Toader Loghin*, postelnic (1623). **Luca** (Chişcăreni, Flămânzeni), corespunde prenumelui *Luca*, explicat prin gr. *Lukás*, apropiat de lat. *Lucius*, acesta dedus din *lux, lucis* „lumină, claritate”, fiind înrudit cu gr. *leukos* „alb”, „blond”. Este pus şi în legătură cu cognomenul lat. *Lucanus*, care indică proveniența locală a purtătorului – „din Lucania”, *Lucania* fiind denumirea unei regiuni din sudul Italiei. Devenit nume calendaristic creştin, şi datorită numelui evanghelistului Luca *(Lukás)*, este răspândit în Europa, fiind atestat mai întâi la greci, apoi la slavi, prin intermediul cărora a ajuns şi la români. Din aceeaşi familie onimică fac parte antroponimele: *Lucaci, Lucan, Lucaş, Lucea, Lucescu.* Atestări documentare: *Luca*, comis (1446), *Luca*, călugăr (1463), *Luca*, pârcălab de Cetatea Albă (1464-1476), *Luca*, slugă domnească (1546), *Luca*, pârcălab de Roman (1548-1587), *Luca*, preot la Mănăstirea Sucevița (1615), *Luca Sprânceană* (1617). **Lupaşcu** (Bilicenii Vechi, Copăceni, Dumbrăvița, Flămânzeni, Prepelița), formație onimică cu suf. *-aşcu* de la antrop. *Lupu.* Vezi şi *Lupu, Lupşa.* Atestări documentare: *Lupaşcu*, fiul Todosiei (1597), *Lupaşcu*, protopop (1613), *Lupaşcu* din Drăsliceni, ţin. Orhei (1712), *Lupaşcu Brahă* din Sămăşcani, ţin. Orhei (1724). **Lupşa** (Flămânzeni), derivat cu suf. *-şa* de la antrop. *Lupu*, acesta supranume sau poreclă la origine, iar într-o perioadă mai veche prenume. Vezi şi *Lupu.* Atestări documentare: *(satul) unde a fost Lupşe* (1423), *satul lui Lupşa* pe Cracău (1500), *Lupşe*, slugă domnească (1529), *Lupşa*, tatăl lui Maxim Stegarul (1610). **Lupu** (Cubolta, Sângerei), supranume sau poreclă la origine, prenume într-o perioadă mai veche, la bază având apel. *lup.* Derivate: *Lupa, Lupache, Lupan, Lupea, Lupescu, Lupei, Lupeş, Lupşa.* Atestări documentare: *Lupea,* fiica Mariei (1495), *Lupe*, boier, fratele lui Trifan (1487), *Lupa*, fiica lui Luca (1536), *Lupul*, diac (1580), *Lupul*, fiul lui Lăpuşneanu (1619), *Lupul Dragotă* (1599-1621), *Lupul Talpă*, cupar (1621). **Lupuşor** (Sângerei),

BDD-A6845 © 2012 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)

derivat diminutival cu suf. *-uşor* de la antrop. *Lupu.* Vezi şi *Lupu, Lupşa, Lupaşcu.* Rar menţionat în documentele vechi. **Luţcan** (Copăceni), derivat cu suf. *-an* de la un precedent *Luţco (Luţcu)*, de origine ucraineană: *Луцько*, diminutiv al lui *Лукиан.* Nu dispune de atestări documentare vechi.

Macovei (Chişcăreni, Copăceni, Drăgăneşti), acelaşi cu prenumele *Macovei*, preluat prin intermediu slav din antroponimiconul grecesc, aici considerat de origine ebraică (*Macchabaei*). Atestări documentare: *Macovei*, vinde o selişte din ţin. Chigheciului (Tigheciului, 1605), *Macovei*, răzeş (1617), *Macovei* din Tătăreşti, ţin. Orhei (1681), *Macovei* din Vădeni, ţin. Orhei (1807). **Manea** (Bilicenii Noi), este un hipocoristic al lui *Manoil*, acesta variantă a lui *Emanuel*, nume biblic de origine ebraică (*Immanuel* „Dumnezeu e cu noi"). Din aceeaşi familie onimică fac parte numeroase forme, derivate şi hipocoristice: *Manuel, Manuela, Manole, Manolescu, Manolache, Manoliu, Mănăilă, Manu, Mănucă.* Numele discutat apare frecvent menţionat în documente: *Manea*, fiul lui Petru (1429), *Manea*, globnicul (1455), *Manea*, pârcălab de Neamţ (1540), *Manea,* vistiernicel (1567), *Manea*, uşariu (1590), *Manea*, pitar (1617), *Ioniţă Manea*, preot (ţin. Orhei, 1805). **Manoilă** (Bursuceni, Pepeni, Prepeliţa), variantă a prenumelui *Manoil*, acesta echivalent al lui *Emanuel.* Pentru etimologie şi alte informaţii a se vedea *Manea.* Atestări documentare: *Manoilă*, tatăl Anuşcăi (1493), *Manoilă*, fiul lui Mihul (1569), *Manoilă*, pârcălab de Soroca (1599-1604). **Marchitan**, var. *Mărchitan* (Chişcăreni), supranume la origine: *marchitan* „negustor ambulant de mărunţişuri" (comp. rus. *маркитан*, ucr. *маркіман*, pol. *markietan*). Recensămintele din sec. XVIII-XIX atestă apel. *machitan* ca nume de ocupaţie pentru unii locuitori. **Mardare** (Coşcodeni, Cozeşti), identic cu prenumele *Mardare (Mardarie)*, explicat prin gr. *Mardónios*, notat şi *Mardarios* „mardii" (o populaţie a unei regiuni istorice), apropiat însă şi de *Mardonius*, între altele şi numele generalului Darius. Forme şi derivate onimice: *Mardale, Mardalescu, Mărdăreanu, Mărdărescu.* Atestări documentare: *Mardarie*, episcop de Rădăuţi (1594), *Mardare*, diac (1620), *Mardari* din Budeşti, ţin. Orhei (1792), *Constantin Mardare*, răzeş (1805). **Marin** (Heciul Nou), reproduce prenumele *Marin*, acesta de origine latină, dedus din adj. *marinus* „de mare, marin". Lat. *Marinus*, redat în gr. *Marinos*, a pătruns în onomasticonul creştin şi s-a răspândit în Europa datorită cultului unor martiri şi sfinţi. Forme şi derivate onimice: *Marina, Marincea, Marinciu, Marinescu, Mărinescu, Mărinoiu.* Ca nume mic masculin *Marin*, dar mai cu seamă ca prenume feminin *Marina* e menţionat în documentele vechi: *Marin*, fiul lui Fălciu (1611), *Marin*, şi fiul său Nicolae (1763), *Marina*, cneaghina lui Fete (1488), *Marina*, fiica lui Condrea (1502), *Marina*, fiica lui Albotă mare vornic (1597), *Marina*, nepoata lui Toader Berbânţă (1609). **Marinescu** (Heciul Nou), derivat cu suf. *-escu* de la *Marin*, acesta echivalent cu prenumele *Marin.* Despre proveniența etimonului *Marin* şi despre alte informaţii cu caracter onimic a se vedea *Marin.* Dispune de rare atestări documentare vechi. **Matei** (Cozeşti, Dumbrăviţa, Pepeni, Prepeliţa), reprezintă prenumele *Matei*, nume biblic de origine ebraică, constând din cuvintele *matath* „dar" şi *jah* (abreviere din *Jahve*), compusul având semnificaţia „darul lui Jahve". În greacă etimonul a fost redat prin *Mathatháios (Matthάios)* şi *Maththias*, iar în latină prin *Mattheus* şi *Matthias.* În antroponimia creştină numele s-a răspândit datorită cultului celor doi apostoli evanghelişti: Matei vameşul şi Matei martirul din Iudeea. Ca prenume *Matei* e cunoscut în ţările româneşti din sec. al XV-lea. Derivate: *Mateiaş, Măteieşu,*

BDD-A6845 © 2012 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)

Mateevici, Mateiescu. Atestări documentare: *Matei*, aprod (1479), *Matei*, stolnic (1486-1488), *Matei*, diac şi uricar (1491-1503), *Matei*, pârgar (1586), *Matei*, medelnicer (1611), *Matei Ghica* voievod (1753). **Maxim** (Pepeni), identic cu prenumele *Maxim*, acesta de origine latină (*Maximus* < *maximus* „cel mai mare", superlativul adj. *magnus* „mare"), preluat de greci, apoi răspândit şi la alte popoare prin intermediu greco-slav. Derivate pe teren propriu şi străin: *Maximescu, Maximian, Maximilian, Maximenco, Maximciuc.* Atestări documentare: *Maxim*, pârcălab de Chilia (1479-1485), *Maxim Harbor*, pârcălab de Hotin (1545-1551), *Maxim Bolcăş* din Chişinău (1573), *Maxim*, ieromonah al Mănăstirii Sf. Paraschiva din Iaşi (1614), *Ionaşco Maxim* din Drăgeşti, martor (1622), *Ioniță Maxim*, şetrar (1737). **Mazur** (Copăceni), supranume la origine, arătând proveniența locală a purtătorului: *Mazur* „persoană, în special polonez, din regiuni Mazuria şi Mazovia". Derivate: *Mazureac, Mazurchevici.* **Mazureac** (Chişcăreni), derivat cu suf. *-eac* de la *Mazur*, acesta supranume la origine, arătând locul de obârşie a posesorului: *Mazur* „polonez din regiunea Mazuria sau Mazovia din Polonia". Vezi şi *Mazur.*

Melinte (Sângerei), reprezintă o variantă populară nazalizată a prenumelui *Meletie*, dedus din gr. *Meléti,* acesta creat pe baza subst. gr. *meléti* „grijă", fiind un nume afectiv cu implicații mistice în epoca creştină. A pătruns în onomasticonul sacru şi a fost răspândit datorită cultului unor sfinți şi sfinte mucenițe. Forme şi variante derivate: *Melente, Melentea, Melinte, Melintea, Melinteanu, Melintescu.* Atestări documentare: *Melentie Bolica*, paharnic, spătar (1574, 1578), *Melintie*, vinde o parte din moşia Cupceşti (1604), *Meletie*, egumen la mănăstirile Frumoasa şi Sf. Vineri (1774), *Melinti*, vinde o parte din moşia Măgireşti din ţin. Orhei (1783). **Mereuță** (Bilicenii Vechi, Chişcăreni, Prepelița, Țipleşti), derivat cu suf. *-uță* de la antrop. *Merea*, acesta reprezentând o variantă a lui *Mirea (Mierea, Miera)*, dedus din slav. *mir* (< *мир* „pace", pe care îl conțin antroponimele slave *Miroslav, Dobromir, Vladimir*). Atestări documentare: *Merăuț*, aprod (1579, 1580), *Mirăuț*, diac de Vârtop (1616), *Mirăuță*, fiul Neagăi (1617), *Mirăuț*, fiul lui Todei (1624), *Mirăuță*, răzeş (1617), *Mereuță*, preot din Sipoteni (1661). **Midrigan** (Chişcăreni), probabil, derivat cu suf. *-igan* de la *Midru (Midrea)*, acesta hipocoristic al străvechiului prenume *Sâmidru (Simidru)*, variantă a lui *Sâmedru (Sâmedru < Simedru)*, care provine de la numele popular al sărbătorii *Sf. Dumitru* (lat. *Sanctus Demetrius*). Să se compare şi formațiile apelative în *-igan*: *mărigan, puigan, tărigan.* **Mihnea** (Chişcăreni), nume considerat un derivat al lui *Mihu*, hipocoristic al lui *Mihail,* comparat însă şi cu bg. *Mihne*, care ar fi fost preluat la noi gata format. Atestări documentare: *Mihnea*, fiul lui Oană (1492, 1497), *Mihnea*, fratele lui Ignat pitărel (1586), *Mihnea* voievod, nepotul lui Petru voievod (Şchiopul, 1584-1618), *Radul Mihnea* voievod, domn al Țării Moldova (1616-1619, 1623-1625). **Mircea** (Chişcăreni, Sângerei), reproduce vechiul nume personal românesc *Mircea*, considerat de origine slavă şi explicat prin apel. *mir* „pace", cu suf. *-ce*, acesta însă, după opinia unor specialişti, având corespondente în vechile limbi europene – *-mer, -mar* cu semnificația „mare, ilustru, celebru". La români acest nume s-a bucurat în toate timpurile de mare frecvență şi de o faimă istorică, fiind purtat de patru domnitori, începând cu Mircea cel Bătrân (1386-1418). Atestări documentare: *Mircea*, vornic şi vistier, zis şi Mircea Limbă Dulce (1433-1449), *Mircea*, ploscar, martor în sfatul domnesc (1464), *Mircea*, nepot lui Fete (1574), *Mircea* din Hărmăneşti (1612). **Miron** (Pepeni, Sângerei), identic cu prenumele *Miron*, acesta de origine laică grecească: gr. *Myron* < *myron* „ulei parfumat, balsam" (de unde, prin intermediu slav, rom. *mir* „untdelemn

BDD-A6845 © 2012 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)

sfinţit folosit de preoţi în cadrul unor ritualuri", acelaşi radical având şi termenii *miros, mireasmă*). În antroponimia noastră prenumele *Miron* e cunoscut din sec. al XV-lea. A servit ca bază de formare a numelor de familie: *Mironaş, Mironeanu, Mironescu, Mironeţ, Mironică.* Atestări documentare: *Miron*, logofăt (1430), *Miron*, păhărnicel (1553-1561), *Miron*, pârcălab de Neamţ (1598-1609), *Miron*, pârcălab de Hotin şi de Suceava (1620-1625) şi domn al Moldovei (1626-1633), *Constantin Miron* din Sipoteni (1774). **Mironeţ** (Sângerei), derivat cu suf. *-eţ* de la *Miron*, acesta prenume la origine, explicat prin gr. *Myron* (< *myron* „ulei parfumat, balsam"). Vezi şi *Miron.* Numele de familie nu dispune de frecvente atestări documentare vechi. **Misail** (Pepeni), reprezintă la origine vechiul prenume românesc *Misail*, acesta fiind de origine ebraică, un teoforic compus din *Misa* + *il*, având o semnificaţie interogativă de tip asiro-babilonean – „cine este ca Dumnezeu". Atestări documentare: *Misail*, călugăr (1603, 1624), *Misail*, martor în Galaţi (1621), *Misail*, medelnicer (1621, 1623). **Mitreanu** (Pepeni), derivat cu suf. *-eanu/-anu* de la *Mitru (Mitrea)*, hipocoristic al lui *Dumitru*, prenume de origine greacă (*Demétrios*). Etimonul onimic stă la baza numelor de familie: *Mitrea, Mitru, Mitrache, Mitreanu, Mitrescu, Mitriţă, Mitruş, Mitruţă.* Unele dintre acestea sunt atestate în documentele vechi: *Mitrea*, vornic (1588), *Mitreanu*, pitar (1627), *Mitruţă*, şelar (1774).

Moga (Copăceni, Iezărenii Vechi), interpretat în mod diferit: 1. *Moga*, hipocoristic al ung. *Mogos* (< ung. *mogos* „înalt", rostit. *mogoş*); 2. *Moga*, identic cu bg. *Moga*, formaţie onimică pe baza subst. *moga* < vb. *moja* „a putea". Atestări documentare: *fântâna lui Moga* (1497), *Moga*, spătar (1560), *Moga*, diac (1589-1606), *Moga*, aprod (1617), *Darie Moga* din Peresecina, ţin. Orhei (1698), *Vasile Moga*, preot (1807). **Moisei** (Dumbrăviţa), reproduce prenumele *Moisei*, preluat de la slavi, aici răspândit prin calendarul creştin, considerat de origine ebraică, cu radicale arabo-egiptene, având semnificaţia „născut (scos) din apă", „fiu". În istoria religiei *Moise* a rămas cunoscut ca întemeietor al legilor iudaice şi propovăduitor al credinţei creştine. Variante şi forme derivate: *Moisă, Moise, Moisescu, Moisiu, Moisil, Moisilă.* Atestări documentare: *Moisă Filosoful* (1423, 1462), *Moisei*, fiul lui Micu popa (1491), *Moisi*, slugă domnească (1548), *Moise* voievod, fiul lui Simeon Moghilă voievod, nepot lui Eremia Movilă voievod (1606-1618). **Moroşanu** (Bursuceni, Cubolta), supranume la origine, arătând originea locală a purtătorului: *Moroşan* din apel. *moroşan* „maramureşan" sau din apel. *moroşan*, variantă a lui *mureşan* „persoană de pe valea Mureşului (dintr-o localitate din părţile Mureşului)". Antroponimul probează vechi relaţii istorice şi etno-culturale între populaţiile vechilor provincii româneşti. **Mustea** (Sângerei), formaţie onimică proprie, cu suf. *-ea*, de la prea obişnuitul cuvânt *must*, la origine antroponimul fiind un supranume, dat unui podgorean, cultivator de viţă-de-vie. Atestări documentare: *Mustea*, uricar (1597), *Toader Muste*, tălmaci de acte (1766), *Ioniţă Muste*, răzeş (1828). **Muşet** (Iezărenii Vechi), reprezintă vechiul prenume românesc *Muşat* (*Muşăt*), dedus dintr-un presupus cuvânt autohton *muşat*, cu sensul de „frumos". Acest nume îl purta mama lui Petru I, domn al Moldovei între 1374 şi 1392, întemeietorul dinastiei de domni ai Moldovei, între care Alexandru cel Bun (1400-1432), Ştefan cel Mare (1457-1504), Petru Rareş (1541-1546) şi Ioan Vodă cel Viteaz (1572-1574), aceştia având legături de rudenie cu dinastia Basarabilor din Ţara Românească. Atestări documentare: *Muşat*, pârcălab de Hotin, vornic, martor în sfatul domnesc (1476, 1491-1496), *Muşat*, fiul lui Stan Bârlici (1499), *Muşat*, tatăl lui Condrea păhărnicel (1569), *Onică Muşat*, stăpân în Unchiteşti, sat pe Nistru (1483).

BDD-A6845 © 2012 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:05 UTC)